

NOTAT

DEPARTEMENTET

Undervisningsministeriet

Dato 13. februar 2007
J. nr. 519-21

Banekontoret

Carsten Rolskov
Telefon 33 92 33 09
cro@trm.dk

Bidrag vedr. Banedanmarks uddannelser til brug for samråd i Uddannelsesudvalget.

Undervisningsministeriet har med e-mail af 8. februar 2007 bedt Transport- og Energiministeriets Banekontor om bidrag til Undervisningsministerens samrådsspørgsmål U:

”Vil ministeren redegøre for beslutningen om ikke at flytte BaneDanmarks sikkerhedsmæssige og jernbanetekniske uddannelser til Undervisningsministeriets ressort, herunder hvilken rolle det forestående salg af BaneDanmark Entreprise har haft for beslutningen?”

Transport- og Energiministeriet kan i den forbindelse fremsende følgende bidrag:

”I forbindelse med liberalisering af markedet for jernbanetekniske ydelser har det været en forudsætning, at eksterne entreprenører skal have mulighed for at tilegne sig de særlige kompetencer, som er nødvendige for at udføre arbejde på Banedanmarks anlæg på lige vilkår. Organisering af uddannelserne har således ikke direkte nogen forbindelse med den ejerskabsmæssige status af Banedanmark Entreprise. Dog har Entreprise i den nuværende situation reelt monopol på at levere en del af undervisningsressourcerne, hvilket der skal tages højde for i en salgssituation.

Der har siden efteråret 2005 været en række drøftelser mellem Transport- og Energiministeriets departement, Banedanmark, Trafikstyrelsen for Jernbane og Færger og Undervisningsministeriet om en løsningsmodel som indebærer mulighederne for et eventuelt ressortskifte for Banedanmarks sikkerhedsmæssige og jernbanetekniske uddannelser til Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet, Transport- og Energiministeriets departement, samt Banedanmark og Trafikstyrelsen har derfor blandt andet arbejdet på en afklaring af de mere præcise bagvedliggende økonomiske forudsætninger bag en overflytning af Banedanmarks uddannelser til Undervisningsministeriets ressortområde.

Det har i løbet af denne proces vist sig, at det primære problem er spørgsmålet om finansieringen af overflytningen af uddannelserne.

Uddannelserne har hidtil været tilrettelagt af den udbydende del af Banedanmark mod betaling fra brugerne af uddannelserne. Den udbydende del af Banedanmark har trukket på Entreprises uddannelsesressourcer i forbindelse med gennemførelsen af uddannelserne. Brugerne har været Entreprise og andre eksterne entreprenører, som har benyttet uddannelserne mod betaling. Den udbydende del af Banedanmark har kun i yderst begrænset omfang brugt uddannelserne til egne medarbejdere.

Ved en overflytning til det offentlige uddannelsessystem ville uddannelserne blive stillet gratis til rådighed for alle virksomheder. Det har derfor været forudsat, at der i forbindelse med en overflytning skulle flyttes et beløb svarende til uddannelsesomkostningen fra Banedanmark til Undervisningsministeriet. Det har været Banedanmarks vurdering, at den samlede omkostning ved at gennemføre uddannelserne udgør ca. 10 mio. kr. årligt. Disse omkostninger har som nævnt været finansieret via brugerbetaling. Overgangen til en offentligt finansieret uddannelse vil derfor medføre besparelser for Banedanmarks Entreprisedivision samt blandt de eksterne entreprenører.

Uddannelserne ville herudover kræve yderligere finansiering fra Undervisningsministeriet, da deltagerne i uddannelserne som noget nyt ville blive berettiget til VEU-godtgørelse, hvis uddannelserne var blevet overført til det offentlige uddannelsessystem. Overflytningen ville derfor have ført til et større træk på den rammebelagte VEU-godtgørelse.

Det er vurderingen, at Banedanmark Entreprise og eksterne entreprenører efter en overflytning af uddannelserne samlet set ville modtage en VEU-godtgørelse på ca. 4,7 mio. kr. årligt, som de ikke modtager med den nuværende ordning.

Samlet set ville langt hovedparten af de opnåede besparelser og nye godtgørelsesmuligheder ved en overflytning af uddannelserne til offentligt regi kunne opnås hos Banedanmarks Entreprisedivision og eksterne entreprenører, idet det primært er disse som benytter sig af uddannelserne. Besparelsen hos Banedanmarks udbydende del vil derimod være begrænset, idet Banedanmarks udbydende del kun i yderst begrænset omfang benytter uddannelsessystemet.

Overførslen af uddannelserne ville - såfremt alle afledte udgifter på Undervisningsministeriets område skulle dækkes af Transport- og Energiministeriet - kræve en overførsel af bevillinger på knapt 15 mio. kr. årligt fra Transport- og Energiministeriet til Undervisningsministeriet. Hvis der skal være sammenhæng mellem opnået besparelse og reduktion af bevilling ville dette beløb helt overvejende skulle tages fra Banedanmarks Entreprisedivision, som dermed ville løfte hovedparten af byrden for en uddannelse, som vil komme hele erhvervet og dermed også Entreprises konkurrenter til gode. Dette er ikke hen-

sigtsmæssigt set i et konkurrencemæssigt perspektiv, hvor Entreprise skal konkurrere på lige vilkår.

Side 3/3

Alternativ løsning

Da der fortsat arbejdes på at sikre bedst mulige vilkår på det liberaliserede marked har det været Transport- og Energiministeriets vurdering, at der bør findes en alternativ løsning på håndteringen af Banedanmarks jernbanetekniske og sikkerhedsmæssige uddannelser i forhold til i dag. Dette sker for at sikre at de ressourcer til at varetage uddannelserne som i dag primært ligger hos Banedanmarks Entreprisedivision, bliver overført til en uvildig uddannelsesudbyder, og det reelle monopol på visse dele af uddannelsesressourcerne dermed ophæves. Dette aktualiseres samtidig af at der igen arbejdes med planerne om at ændre ejerskabet af Banedanmark Entreprise.

Det er derfor besluttet at etablere uddannelserne således, at Banedanmarks udbydende del aftaler direkte med én eller flere tekniske skoler at udbyde uddannelsen. Modellen fungerer på den måde, at der ikke sker en konkret ressortflytning i forhold til uddannelserne. Finansieringen af uddannelserne sker således som hidtil via brugerbetaling fra de konkrete virksomheder.

Fordelen ved en sådan model er primært, at der ikke er konkret finansieringsbehov, samtidig med at man sikrer basis for etablering af en uvildig uddannelsesudbyder.

Ulempen er derimod, at modellen skaber incitament til at ”stjæle” nyuddannede medarbejdere fra hinanden for at spare uddannelsesomkostningerne i stedet for selv at uddanne medarbejderne. Der er således risiko for lønglidning. Det er dog vurderingen, at lønglidningen vil være begrænset, da udgifterne til den enkelte uddannelse ligger væsentligt under for eksempel lokomotivføreruddannelsen.

Det har derfor været Transport- og Energiministeriets vurdering, at den mest hensigtsmæssige model for håndtering af Banedanmarks sikkerhedsuddannelser er en model, hvor Banedanmarks udbydende del i direkte samarbejde med udvalgte tekniske skoler udbyder en række brugerbetalte uddannelser.”